

УДК 616-072.1

© В.І. Кузьменко, Ю.Л. Тимчук, В.М. Молошников, 2011.

ПРИНЦИПИ ОПТИМІЗАЦІЇ РЕЄСТРАЦІЇ ЕНДОСКОПІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

В.І. Кузьменко, Ю.Л. Тимчук, В.М. Молошников

Військово-медичний клінічний центр кримського регіону

PRINCIPLES OF OPTIMIZATION OF REGISTRATION OF ENDOSCOPIC ANALYSIS

V.I. Kuzmenko, Y.L. Timchuk, V.M. Moloshnikov

SUMMARY

This article reflected in opportunities to optimize recording the results of endoscopic research in order to increase objectivity and accuracy of registration information.

ПРИНЦИПЫ ОПТИМИЗАЦИИ РЕГЕСТРАЦИИ ЭНДОСКОПИЧЕСКИХ ИССЛЕДОВАНИЙ

В.И. Кузьменко, Ю.Л. Тимчук, В.М. Молошников

РЕЗЮМЕ

В статье представлены возможности оптимизации результатов эндоскопических исследований с целью повышения объективности и конкретности регистрации информации.

Ключові слова: ендоскопія, термінологія, протокол дослідження.

Упродовж останніх десятиліть відзначається бурхливе зростання і розвиток технічних засобів, спрямованих на рішення діагностичних і лікувальних завдань в усіх областях медицини. Це повною мірою відноситься і до ендоскопії. В наші дні не існує такого розділу медичної практики, де б не використовувалися різноманітні діагностичні або лікувальні ендоскопічні методики.

Ефективність проведення ендоскопічних досліджень залежить від дотримання деяких засадничих принципів.

По-перше, йдеться про використання сучасної високотехнологічної апаратури і інструментарію, що дозволяють значно розширити об'єм і якість проведення діагностичних і лікувальних маніпуляцій.

По-друге, потрібна кваліфікація лікаря - ендоскопіста, що обумовлює правильну інтерпретацію виявлених змін і дозволяє адекватно використати додаткові кошти діагностики і лікувальні ендоскопічні методики.

По-третє, мають значення способи і якість реєстрації результатів ендоскопічного дослідження, як форми документування і архівації інформації про пацієнта. Застосування найдосконаліших технічних засобів в ендоскопії може бути досить ефективним лише за наявності можливості об'єктивної реєстрації результатів ендоскопічної діагностики і лікування, а також їх оцінки.

Протокол є завершальним етапом будь-якого ендоскопічного дослідження, що несе в собі : інформацію про пацієнта(паспортна частина), вид дослідження, анестезії(при використанні такої); опис ендоскопічної картини досліджуваних органів; укладення, що

складається з власне ендоскопічного укладення і, можливо, рекомендацій по проведенню додаткових діагностичних досліджень і лікуванню.

Нині існує декілька форм запису протоколів ендоскопічних досліджень, кожною з яких властиві свої недоліки і переваги.

Традиційним способом реєстрації інформації про результати ендоскопічного дослідження є запис від руки або на комп'ютері традиційним рукописним способом. Ця форма запису дозволяє більшою мірою передати суб'єктивну оцінку стану досліджуваних органів і систем лікарем - ендоскопістом, що індивідуалізує кожне дослідження. Проте в такому протоколі неможливо відбити інформацію в повному об'ємі, оскільки виконується він в довільній формі без використання стандартизованої термінології і несе на собі великий відбиток суб'єктивної оцінки лікаря-ендоскопіста. Крім того, на написання протоколу, як правило, відводиться зовсім небагато часу із-за постійного потоку пацієнтів, що також впливає на якість запису.

Рукописна форма результатів дослідження створює передумови для зменшення інформаційної значущості описової частини протоколу, частенько з'являються розбіжності з укладенням. До того ж слід врахувати, що на відміну від інших країн, де лікар відповідної спеціальності має загальні навички проведення ендоскопічних досліджень(пульмонолог володіє навичками проведення бронхоскопії, гастроентеролог — гастроінтестинальної ендоскопії і т. д.), в Україні ендоскопія є окремою спеціальністю, а лікар-ендоскопіст є своєрідним «посередником» між пацієнтом і лікарем-клініцистом. Основний недолік такого ланцюжка —

спотворення діагностичної інформації про хворого, що поступає до лікаря, особливо при використанні суб'єктивних висновків ендоскопічного дослідження.

У зв'язку з цим очевидна проблема об'єктивної, коректної реєстрації інформації про результати ендоскопічного дослідження і передачі її лікарів-клініцистів, що не має навичок проведення ендоскопічного дослідження і не здатному інтерпретувати інформацію про його результати.

Застосування використовуваних за кордоном твердих носіїв діагностичної ендоскопічної інформації, таких як ендофотографії, ендоскопічні слайди, відеозапис та ін., на сучасному етапі не представляється реально можливим у зв'язку з їх надзвичайно високою вартістю. Але на базі відділення ендоскопічної діагностики і хірургії ВМКЦ КР знайдений вихід з цієї ситуації шляхом підключення до відеоендоскопічної стійки FUJINON-XX персонального комп'ютера і установки спеціального устаткування для захоплення відеосигналу, та подальшого його перенесення на носії інформації що дозволило дуже значно понизити вартість і зробити доступнішим для використання.

Новим кроком на шляху до вирішення описаної вище проблеми стало створення формалізованих протоколів у вигляді анкетних листів, в яких реєстрація інформації здійснюється шляхом вибору виявлених ознак зі списку. Такі звітні форми дозволяють отримати опис ендоскопічної картини з використанням стандартизованої термінології, проте не вирішують питання коректності і об'єктивності реєстрації інформації.

Спроби створення різних комп'ютерних програм для лікарів-клініцистів і ендоскопістів робилися як за кордоном, так і в країнах СНД. Західні прототипи таких програм торкалися в основному проблем онкології. Ряд програм створений для оформлення звітних документів за результатами науково-дослідної і клінічної роботи. Проте принцип формування тексту протоколу в цих програмах не дозволяє виявити яких-небудь переваг в порівнянні з традиційним рукописним способом.

У зв'язку з цим назріла необхідність в розробці принципово нового програмного засобу, що забезпечує коректну формалізовану реєстрацію і стандартизовану оцінку діагностичної ендоскопічної інформації, адекватність оцінки стану досліджуваних органів, відповідність цієї оцінки сучасному науково-практичному досвіду.

У завдання такого програмного засобу входить: забезпечення технологічної частини створення протоколу про результати ендоскопічного дослідження шляхом їх формалізованого опису і стандартизованої, заснованої на сучасному науково-практичному досвіді інтерпретації; забезпечення інформаційної

повноти протоколу ендоскопічного дослідження; забезпечення коректності діагностичної інформації, реєстрованої лікарем; зменшення впливу суб'єктивної позиції лікаря-ендоскопіста на трактування виявлених змін шляхом підвищення об'єктивізації досліджень за рахунок відеореєстрації і збереження на носії інформації; поліпшення умов професійної діяльності лікарів-клініцистів різного профілю за рахунок забезпечення їх адекватною, повною, стандартизованою інформацією про результати застосування ендоскопічних діагностичних і лікувальних методик.

Формалізована реєстрація спеціальної ендоскопічної інформації про реальний стан досліджуваних органів повинна ґрунтуватися на примусовому використанні коректних, зрозумілих, стандартизованих спеціальних медичних термінів, понять і визначень, що характеризують ендоскопічну картину незмінного органу, або відому ендоскопічну семіотику конкретного патологічного стану.

Застосування ендоскопічних методик в різних областях медицини, вагомій відмінності між досліджуваними органами і, як наслідок, між термінологічними і методичними підходами до інтерпретації їх ендоскопічної картини обумовлюють необхідність розробки подібних комп'ютерних програм окремо для кожної медичної області. На закінчення слід зазначити, що такий програмний засіб для виконання протоколу ендоскопічних досліджень (гастро-, колоно-, бронхо-, ректоскопії) у дорослих пацієнтів вже знаходиться у стадії розробки на базі ВМКЦ КР, та найближчим часом буде активно впровадженій у повсякденну діяльність.

ЛІТЕРАТУРА

1. В.Й.Кімакович В.И. Нікішаєв І.М. Тумак Ендоскопія травного каналу / За редакцією В.Й.Кімаковича В.І. Нікішаєва. – Львів 2008 С. 66-67
2. Наказ № 393 від 11.07.2007р. "Про удосконалення ендоскопічної допомоги населенню України".
3. Н.Е. Чернеховская, В.Г. Андреев, Д.П. Черепянец / Эндоскопическая диагностика заболеваний пищевода, желудка и тонкой кишки Москва 2006 С. 8-10
4. В.Й. Кімакович В.В. Грубник Діагностична та лікувальна ендоскопія травного каналу. Атлас/ За редакцією В.Й. Кімаковича В.В. Грубника. – Львів 2003 С.173-200
5. Материалы 4 японско-российского симпозиума по эндоскопии пищеварительного тракта. « Эндоскопия в гастроэнтерологии: рациональная организация-передовые достижения», Москва, февраль 2002г. Сайт Эндоскопия RU /Интернет-журнал «Вестник эндоскопии». Август 2002 г.
6. Протокол эзофагогастроуденоскопии. Сайт врачей –эндоскопистов Украины.
7. Мінімальна стандартна термінологія. Сайт врачей –эндоскопистов Украины.